

Nyelvi evolúció gyarmati kontextusban: unserdeutsch (Rabaul Creole German), Pápua Új-Guinea

Maitz Péter

Az egykori európai gyarmatokon világszerte új nyelvek százai keletkeztek, melyeket három tipológiai osztályba: a pidgin és a kreol nyelvek, valamint a bilingvális keveréknyelvek (*bilingual mixed languages*) osztályába szokás sorolni (vö. pl. Thomason 2001, Velupillai 2015). E nyelvek viszonylag magas száma egyrészt a gyarmati társadalmi rendszerek ilyen értelemben vett gyümölcsöző nyelvészeti voltát mutatja. Másrészt ugyanakkor annak a lehetőségével is kecsegtet, hogy a szóban forgó nyelvek általában még viszonylag jól nyomon követhető keletkezéstörténetének elemzése révén talán közelebb juthatunk a nyelvi evolúció hatóerőinek és mechanizmusainak jobb megértéséhez is. Az előadás középpontjában az unserdeutsch (Rabaul Creole German), egy az elmúlt években (újra-)felfedezett és dokumentált, pápua új-guineai német alapú kreol nyelv áll (Götze et al 2017, Maitz & Volker 2017). Célja azoknak a fontosabb nyelvtipológiai, evolúciós és korpusz-nyelvészeti szempontoknak és jelenségeknek a felmutatása, melyek elemzésén keresztül az unserdeutsch kutatása a nyelvspecifikus jelenségeken lényegesen túlmutató, általánosítható nyelvészeti felismerésekhez is hozzásegíthet.

Irodalom

- Götze, Angelika, Siegwalt Lindenfelser, Salome Lipfert, Katharina Neumeier, Werner König & Péter Maitz 2017. Documenting Unserdeutsch (Rabaul Creole German): A workshop report. In Péter Maitz & Craig A. Volker (eds.), *Language Contact in the German Colonies: Papua New Guinea and beyond* (Special issue of *Language and Linguistics in Melanesia* 2017), 65–90.
- Maitz, Péter & Craig Alan Volker 2017. Documenting Unserdeutsch: Reversing colonial amnesia. *Journal of Pidgin and Creole Languages* 32 (2), 365–397.
- Thomason, Sarah G. 2001. *Language Contact: An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Velupillai, Viveka 2015. *Pidgins, Creoles and Mixed Languages*. Amsterdam: John Benjamins.